

מפתורא דאבא

ניצוצי אור מאצר תורתו של

ב"ר מרן אדמו"ר הגה"ק רבי אברהם אבא זי"ע
בעל האמונת אברהם מפיטסבורג

פרשת שמייני 'החודש' תשפ"ד
גיליון יז

מילי דגליון

מכת"ק רבינו זי"ע על גליונות הספרים

'ביאור הלכה' [משנ"ב] סימן רנ (ד"ה ישכים):

...וגם מה שכתב בסדר היום דאם הצבור מתפללין לא יפרוש מן הצבור פליאה היא איך ידחה לדבריו תפלה בעבור דרבנן את מצות הכנה שהיא דאורייתא וגם אם נימא דהוא רק אסמכתא ג"כ נראה דמוטב להתפלל אח"כ ביחידי משיתפלל בצבור ולא ימצא אח"כ מה לקנות לצרכי שבת [וכבר התפלא כזה בספר חיי אדם, אך מה שכתב שם, דאם היא דאורייתא אפשר דהיא קודם אף לקרי"ש מטעם דהיא 'מקודש', לא נהיירא כלל דאף דשבת הוא מקודש, יום הששי הוא רק 'הכנה למקודש' ולא מקודש מקרי].

וכתב רבינו על הגליון:

נלע"ד להסביר שיטת ה'חיי אדם', מפני שהמאכלים שייכים לשבת ומקודשים ועומדים משעת הכנתם.

עניני דיומא

מדלג על ההרים ומקפץ על הגבעות

בשולה"ט ליל שב"ק 'שבת החודש' תשד"ם, ביקש רבינו זי"ע לשוור "קול דודי הנה זה בא", כי ניסן הוא זמן "קול התור נשמע בארצינו" (שה"ש ב, יב, וראה ברש"י שם ובפסוק יג). ואח"כ אמר רבינו: "איתא בשם הרה"ק רבי משה לייב סאסובער זי"ע על הפסוק (שמות יב, כג) "ופסח ה' על הפתח" ופירש רש"י (עיי"ש פסו' יא) שהוא מלשון "דילוג וקפיצה", שדילג הקב"ה על בתי בני ישראל, היינו שהשי"ת 'האט געטאנצט על בתי בני ישראל' ושמה דא

וואוינט א יוד דא וואוינט א יוד, עכד"ק. ועפ"ז אפשר לפרש גם כן הכתוב (שה"ש שם) "מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות", דמבואר במס' ראש השנה (יא ע"ב) כי 'הרים' הם האבות וגבעות' הם האמהות, והנה האבות והאמהות הק' היה להם זכות עצמם מחמת צדקם, אבל הקב"ה מדלג ומקפץ על ההרים והגבעות - האבות והאמהות הקדושים שזכו שיצא מהם כזה עם בני ישראל. [מרשימות הרה"ק ר' אלימלך בנט הי"ו]

מילי יקירא

חיים שתהא - השי"ת - בנו

"אמרנו היום ב'ברכת החודש', "חיים שתהא בנו אהבת תורה ויראת שמים", ומדוע חוזרים אח"כ עוד פעם "חיים שתהא בנו", רק הכוונה 'שתהא בנו', היינו שהשי"ת בעצמו יהיה בנו, שיהיה לנו את השי"ת בלב, שנזכה לרגש של 'שויתיה' לנגדי תמיד, של 'מלא כל הארץ כבודו' וכל רגע יהיה נבדק, שכלל גדול בתורה הוא לפקח על כל רגע ורגע.

מתוך שיח"ק רעווא דרעוין פר' במדבר תשמ"ט

עניני הפרשה

להתבונן בערכו של כל רגע שלא יסולא בפז ולא ישוב לעולמים

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה' (ט, ו). הקשו המפרשים הלא כבר עשו כל מה שנצטוו וכנאמר לעיל 'ויקחו את אשר צוה משה וגו', ומהו שאמר להם משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, שעליהם לעשות עוד דבר שלא עשו עדיין, ובזכותו יראה אליהם כבוד ה'.

ואיתא בילקוט (ח"א רמז תקכ"א) "אמר להן משה, אותו יצר הרע העבירו מלבבכם ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום, כשם שהוא יחיד בעולם כך תהא עבודתכם מיוחדת לפניו וכו', עשייתם כן, וירא אליכם כבוד ה'". וצ"ב הכוונה 'אותו יצר הרע העבירו מלבבכם', דעל איזה יצר הרע נתכוין, גם מהו כוונתו באמרו 'שתהא עבודתכם מיוחדת לפניו'.

ונראה בהקדם דברי כ"ק אאמו"ר זצוק"ל (בצדקת יוסף) לפרש מאמרם ז"ל בהגדה של פסח, מעשה ברבי אליעזר וכו' שהיו מסובים בבני ברק והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה עד שבאו תלמידיהם וכו', דכבר דקדקו המפרשים שתיבת 'אותו' נראית לכאורה כשפת יתר.

ופירש על פי מה שכתב בספר מעשה יחיאל (מובא בספר עשר צחצחות, מערכת ה' אתו') שפעם אחת קרא הרה"ק רבי אורי מסטרעליסק זי"ע להגה"צ רבי גרשון אבד"ק קאלאמייא זצ"ל, קודם התפילה, ואמר לו לעשות 'שער' לאיזה ספר בכתב יד שהיה תחת ידו, כיון שהולך להתפלל באופן שימסור נפשו בשעת התפילה ואינו יודע אם יחזור עוד לביתו, וחשש פן יחשבו שהכתבים הללו המה חידושי. וכאשר סיפר זאת הגה"צ מוהר"ג הנ"ל להרה"ק מרח"ץ זי"ע, נתפעל למאוד מאוד. והרי לן שהצדיקים הקדושים לרוב דביקותם בה' באים לידי ללות הנפש בעת עבודתם הקדושה.

וכן היו התנאים הקדושים מספרים ביציאת מצרים בהשתפכות הנפש עד שנדמה בעיניהם כאילו רק אותו הלילה בלבד המה עוסקים בסיפור יציאת מצרים, כיון שתצא נפשם מתוך דביקות, [וכו']. עכדה"ק.

והנה מי שזוכה להיות תמיד בבחינה זו, לא יבדיל בין העתים או בין המקומות רק הכל יהיו שווים ויקרים אצלו כאחד, כי הלא ידרכו של יצה"ר לפתות לבות בני אדם תמיד שאין הזמן גרמא ואין המקום ראוי ומוכשר לעסוק בתורה ועבודה כדבעי, ורבים

הם המתפתים לדברי הבלי ומבטלים זמנים טובא להבל ולריק, בחשבם שרק במקום ובעת מסוים וכגון בהיותם בתוך היכל בית המדרש בקרב קהל רב, אפשר להם להגות בתורה בשקידה יתירה, ואילו בתקופת בין הזמנים ובעת שהותם מחוץ לכותלי בית המדרש, ידמו בנפשם שאינו שעת הכושר להתמיד בלימודם, אולם מי שמרגיל את עצמו לחשוב תמיד שאין לו בעולמו אלא יום אחד ורגע אחד בלבד, וודאי לא יתפתה לבטל זמן יקר ח"ו ולא ידחה את תפקידו מיום ליום ומשעה לשעה, אלא בכל עת ובכל מקום שהוא מצוי ישתדל מאוד לעשות את חובתו בלי רפיון כלל.

ומעתה יש לומר דזהו שאמר משה לישראל 'זה הדבר אשר צוה ה' תעשו', כי ידוע מה שכתב האלשיך הק' על הפסוק (שמות כה, ח) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, דלא אמר ושכנתי בתוכם אלא בתוכם, כלומר, דעיקר השראת השכינה היא בתוך לבות בני אדם, כי אין הקב"ה חפץ להשרות שכינת קדשו בארץ על עצים ואבנים, אלא בקרב נפשות האנשים אשר יכשירו את מעשיהם להיות הם עצמם היכל ה' ומרכבה להשראת שכינתו ית', והצדיקים הם המשכן האמיתי לאביד יעקב בכל עת ובכל מקום שהם, עיי"ש לכן בעת הזאת שהיו כל ישראל מייחלים ומצפים שתשרה שכינה בתוך המשכן אשר הקימו לכבוד שמו ית', אמר להם משה 'זה הדבר אשר צוה ה' תעשו', שלא די בכל עבודתכם ומעשיכם בתוככי המשכן פנימה, אלא שבאותה דרגה ועבודת קודש שאתם מתנהגים בהיכל ה', תעשו בכל עת תמיד וגם בצאתכם מן הקודש ובהיותכם בתוך בתיכם תהיו בעצמכם משכן לה', וירא אליכם כבוד ה', שתשרה שכינת עוזו עליכם ובקרבכם. ושפיר אמרו במדרש שאמר להם משה 'אותו יצר הרע העבירו מלבבכם', כלומר, תעבירו מתוך לבבכם את היצה"ר הנלחם תמיד נגד בחינת אות'ו, ולא מניח לכם להתבונן בערכו של כל רגע לא יסולא בפז ואין עוד אלא אותו רגע בלבד אשר לא ישוב לעולמים, 'ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום', בלי שום הבדל וחילוק בין העתים והמקומות השונים, כי כשם שהוא יחיד בעולם כך תהא עבודתכם מיוחדת לפניו בכל עת ובכל מקום בעולם, ואם עשיתם כן אזי תזכו שיראה אליכם כבוד ה' וישרה שכינתו בקרבכם. [רעווא דרעוין תשמ"ו]

אמונת אברהם

ובלכתך בדרך

מספר הרה"ח ר' אברהם מרדכי דויטש הי"ו מאשדוד: זכיתי ללוות את רבינו זי"ע בטיוליו היומיים עם שחר, מדי בוקר משך כמה שנים. הכל החל בשנת תשמ"ב, כאשר כולל האברכים של חסידי גור שם למדתי, שכן בבית המדרש פיטסבורג.

באחד הימים בא כ"ק אדמו"ר ה'לב שמחה' מגור זי"ע לבקר באשדוד, חנן את פני העיר בבקרו את רבינו ה'אמונת אברהם' זי"ע. במהלך הביקור הזכיר את עצמו רבינו לפני הרבי מגור שהוא סובל ממחשבים ומחלות בעיניים, בלב ועוד, והרבי מגור המליץ לרבינו כי ההליכה מועילה מאד לבריאות וחיזוק הגוף.

למחרת הבנתי כי רבינו מתכוון לקיים הצעתו של הרבי מגור ולצאת להליכה בבוקר ומחפש מישהו שילוווה בדרך הליכתו, על כן אמרתי לרבינו כי זכות תהא עבורי להתלוות אליו בטיולו בבוקר, אך הוא אמר שאינו חפץ להטריחני. טענתי לפניו שוב כי זו זכות עבורי, והרי שוב סירב להטריח, עד שאמרתי לפניו כי למחרת בבוקר אתייצב תחת ביתו בשעה שיש לפנות בוקר, ואם הוא ירד אתלווה אליו. או אז קיבל הרבי את הצעתי ואמר: "יש זה מאוחר, בוא ב-5:30, אך בימי שישי אינני יכול כי הנני מתכוון לשבת קודש. מאז זכיתי לילך עמו יחד מדי יום, מלבד שבתות, חגים וערביהם, ענות שמחה וכדו'. לרוב היה הרבי מהלך בשתיקה כשהוא לומד נ"ך מתוך ספר קטן שהביא עימו, מפעם לפעם התיישב לנוח מעט על ספסל ברחוב וכדו', ומעת לעת היה משמיע אי אלו דיבורי קודש. [בתחילה הבאתי עמי טיפ קטן להקליט את הדברים, אולם עד מהרה נוכחתי לראות כי ההטיף קולט את כל הרעשים, מלבד את המילים שיצאו מפי קדשו...]

לא לידי 'מתנ"ס'...

לעתים היה אומר פניני צחות כדרכו בקודש. באחד הבקרים, פסענו ברחוב עוזיהו, וחלפנו על יד המתנ"ס האיזורי. הרבי נעצר, ושאל אותי אם מבנה זה הינו בית מדרש, השבתי שלא, כי אם מתנ"ס. "ומהו מתנ"ס?" המשיך הרבי לשאול. "אינני יודע בדיוק", השבתי, "מעין מועדון שאחים תועים משחקים בו ועוסקים בהבלי עולם". מששמע כן, שאל אותי: "היכן אנו מתפללים שלא תהיה לנו שייכות לענין זה", והפטיד: "אל תצריכנו, לא לידי 'מתנ"ת' בשר ודם..."

לא תוכל להתעלם

פעם חלפנו ברחוב 'בני ברית', וראינו ילדה קטנה הנחזית כבת להורים חילוניים ל"ע עומדת ובוכה. עצר הרבי את הילוכו וניגש אליה, ושאל בלשון הקודש: "למה את בוכה?" השיבה הילדה כי הוריה יצאו מהבית לעבודתם, והמטפלת שצריכה היתה להגיע ולהשגיח עליה מתמהמהת. הרבי לא התעלם ממצוקתה של ילדה זרה, ואמר לי להרגיע אותה, ונשאר להמתין בקרבת מקום עד שהגיעה המטפלת.

כל עצמותי תאמרנה ה'

פעם עצר על ידינו רכב, והנהג - יהודי חילוני מבוגר שהכיר את הרבי, הציע לקחת אותו למחוז חפצו. נענה לו הרבי והשיב כי הוא יצא למטרת הליכה ולא להגיע ליעד מסוים. הלה הופתע מכך שהרבי מקיים 'ספורט', כלשונו. השיב לו הרבי בהתלהבות ואמר: "אני עושה 'ספורט' הרבה יותר ממך, ואף לפניך..." וכאן החל להמחיש לו את הפעולות הגופניות של עבודת הקודש שעושה מידי יום בנטילת הידיים מיד בקומו בבוקר, בהליכה למקווה וטבילה, בהנחת התפילין על הזרוע והראש, בכריעות והשתחויות שבתפילה וכן הלאה...

ברכות אביר

...והנני מברכו ואת ביתו ברפואות שלימות מן השמים וכל מילי דמיטב עד מאה ושישים שנה, ומלך ביופיו יחזו עיניו בעמוד הכהן לאורים אמן.

מתוך מכתב קדשו מיום ד' לס' 'יהיה ברכה' וגו' שנת 'רוב חסד ואמת' [ה' מרחשוון תשכ"ז]

סעודות שבת יש בהם שלימות הרחמים והאמונה

סעודות שבת נקראים "סעודתא דמהימנותא שלימתא", וצ"ב למה נקראים 'שלימתא', ובס"ד אפשר לומר דיש לנו י"ג עיקרים [של אמונה] ובודאי הם מקושרים עם הי"ג מדות הרחמים, ושבת לא אומרים הי"ג מדות הרחמים בתפלה, כי שבת בעצם הוא מקור הרחמים, כמו שאמרו "כל ברכאן וכו' ביומא שביעאה תליין", וממילא שבת כולל כל הרחמים והאמונה. [וזהו ה'שלימותא']

מכת"ק

"אילו היו יודעים החשיבות של מאבלי שבת..."

בשולח"ט ליל שב"ק שופטים תשמ"ג נתן רבינו לא' שיריים, ואמר לו שיש לך חשיבות כי הוא 'מאכל שבת', ואמר שאי' בזוה"ק שאם ישראל היו יודעין החשיבות של הקטרת היו מכתירים לכל מילה בכתר על הראש, וכן במאכלי שבת שאם היו יודעים החשיבות של מאכלי שבת 'וואלט מען דאס צו געכאפט מיט ביידע הענט', וכן החשיבות של "כל בי עשרה שכינתא שריא", ובפרט כשיושבין על השלחן שבת בסעודת מרעים יש לכל מאכל חשיבות יתירה.

[מרשימות הרה"ח אלימלך בנט הי"ו]

בסעודת שב"ק הכל הולך לקדושה

"להתענג בתענוגים ברבורים ושלו ודגים", בשבת אפשר להתענג, כי בימות החול איתא בזוה"ק 'שעתא דמיכלא הוא שעתא דקרבא', ובשבת אפשר לאכול תענוגים, כי האכילה בשבת היא מצוה, ואם כן הכל הולך לקדושה, ולכן כל המענג את השבת וכו' ניצל משלש פורענויות כו' מחבלי משיח כו' נותנים לו כל משאלות לבו כו'.

שיחוק לישב"ק נצו"י תשמ"ג

לקיים 'עונג שבת' מחמת מצוה ה' בלכ"ד

...ועם עוד דבר אחד בעלי תשובה דומים ל'עונג שבת', והוא ענין יותר גבוה שצריך לזה נשמה יתירה, והוא שיהיו חייהם ומעשיהם דוגמת 'סעודת

שבת', והוא כי לפעמים בן אדם מחמת שרואה שעל ידי שטר מדרך התורה על ידי כן בניו ובנותיו הלכו בשבי בדרך לא אנושי בכלל, וגם לפעמים על ידי כן חייהם המשפחתיים מתמוטטים, וכדומה, ועל ידי כן הוא מבקש להטיב מצבו בחזרתו לדרך התורה, והנה הגם שזה גם כן טוב אבל אין זה האמת המבוקש, כי בן אדם צריך שיהי' בן תורה ומקיים מצות ה', בלי חשבונות ואך ורק ע"י השקפה ברורה שזהו האמת היחידי בעולם, כמו שאנחנו מברכים 'אשר נתן לנו תורתו תורת אמת', וזהו דוגמת 'עונג שבת' וזה אומר שמעל הרגש שמאכלי שבת הם טעימים, יש המצוה של עונג, ואנחנו אוכלים בשבת אך ורק מחמת מצות ה' ולכן הם נקראים 'סעודתא דמהימנותא'.

מכת"ק

הברכות הטמונים במאבלי שבת

בשולח"ט ליל שב"ק וירא תשמ"ח ושלוש זכר של נין לרבינו זי"ע, אמר: "הענין שאוכלים 'ארבעס' בשלום זכר וזה מנהג ישראל, יש לומר דהוא מלשון 'ארבה הרבה את זרעך', לשון נופל על לשון.

ויש לומר בעוד אופן, דמספרים מהרבי ר' מאיר מפרעמישלאן זי"ע שפעם נתנו אצלו אחד התפילה בשב"ק בבוקר קידוש גדול, ואח"כ בסעודה לא יכלו הקהל לאכול, וראה הרה"ק ששמו בשלחן הטהור חמין על השלחן והעולם לא אכלו, ואמר להם שידעו שיש כאן על כל 'גרויפ' ועל כל 'בונדעל' מלאך, כי מאכלי שבת הם מצוה ומכל מצוה נעשה מלאך, וכשאמר זאת "האבען זעך דער גאנצער עולם האנ'געפילט די באך מיט מלאכים"... ושמעתי המעשה הזה איש מפי איש ממי שהיה שם נוכח.

ולפי זה אפשר לומר דהכח של הסעודה והברכות שטמון במצוה זו עם כל הענינים שלה והסגולות, הם טמונים במאכלים של הסעודה ולכן נהגו לאכול 'ארבעס' כדי שיהיה הרבה ברכות ממאכלי השבת לנפשות ילדי ישראל".

[מרשימות הרה"ח אלימלך בנט הי"ו]